

Maakuntaliiton edunvalvonnan toteutuminen 2025

MKH 17.11.2025

Tärkeimmät edunvalvontateemat 2024 Etelä-Savossa, Mkh 22.1.2024

1. Itäisen Suomen erityiskohtelu
2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen+ulkoinen) parantaminen
3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella
4. Metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla
5. Matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen
6. Osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen
7. Energiapolitiikkaan vaikuttaminen
8. Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus
9. Hyvinvointialueiden tulevaisuus ml. Rahoitus
10. Monipaikkaisuus ja muut teemat

1. Itäisen Suomen tilanne (1/2)

- Vaikuttamistyötä itäisen Suomen ohjelmaan sekä sen toteuttamiseen jatkettu aktiivisesti. Ohjelman valmistelutyö käynnistyi keväällä 2024, ja se on jatkoa aiemmalle Itäisen Suomen kehittämisvisiolle. Itäisen-Suomen ohjelma valmistui helmikuussa 2025 ja sen toteutus kestää koko hallituskauden, ja joidenkin toimenpiteiden osalta myös pidempään. Ohjelmassa esitetään toimia joilla
 - voidaan lisätä kestävä kasvun mahdollisuuksia ja uusia investointeja sekä vahvistaa Suomen kilpailukykyä ja alueiden elinvoimatekijöitä
 - voidaan kestävästi hyödyntää puhtaan energian mahdollisuuksia ja tukea digitaalista puhdasta kasvua
 - lisätään alueen kestävä matkailun vetovoimaa
 - edistetään osaamista ja osaavan työvoiman saatavuutta
 - vahvistetaan koko Suomen turvallisuutta, huoltovarmuutta ja omavaraisuutta
 - lisätään alueen (fyysistä ja digitaalista) saavutettavuutta.
- Itäisen Suomen elinvoimaa ja saavutettavuutta vahvistetaan myös muilla kuin hallitusohjelman toimilla. Työ- ja elinkeinoministeriön tuella on laadittu yhteinen siirtymästrategia itäiselle Suomelle Venäjän hyökkäyssodan myötä muuttuneeseen toimintaympäristöön sekä maakuntakohtaiset elinvoimastrategiat. Strategiatyö saa rahoitusta EU:n teknisen tuen välineestä (TSI) ja työn on koordinoanut OECD. Etelä-Savon maakuntaliitto on osallistunut aktiivisesti siirtymästrategian valmisteluun.
- Ohjelman valmistumisen jälkeen edunvalvonnassa on korostunut itäisen Suomen maakuntien yhteinen huoli ohjelman toimenpiteiden konkreettisten toimien resurssoinnista. Toistaiseksi valtio on osoittanut rahoitusta itäisen suomen ohjelman mukaisista toimista Itäisen Suomen kestävä matkailun kasvuohjelman toteuttamiseen (noin 3 milj.€).
- Keväällä 2025 pääministeri Petteri Orpo nimitti (touko 25 – maalis 26) kauppaneuvos Harri Bromanin toimimaan Itä-Suomen erityisedustajana. Erityisedustajan tehtävänä on muun muassa laatia esitys erityistalousaluekonseptista kokeiltavaksi Itä-Suomessa jollakin konseptin laadinnan yhteydessä tarkkarajaisesti määritellyllä alueella.

1. Itäisen Suomen tilanne (2/2)

Kannanotot, lausunnot ym. edunvalvonnan toimenpiteet:

- Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto Itäisen Suomen ohjelmatyöstä (MKH 18.11.2024)
- Itäisen Suomen maakuntien kannanotto 19.12.2024: Itäisen Suomen maakunnat vaativat kattavaa tilannekuvaa ja päätöksiä kilpailukykyä vahvistavista toimista 19.12.2024
- Itäisen Suomen maakuntien kannanotto 6.2.2025: Itäinen Suomi – Suomen vahvuus muuttuvassa maailmassa, mutta nyt tarvitaan tekoja
- Itäisen Suomen neuvottelukunnan kannanotto 26.9.2025: Resursseja investointien vauhdittamiseen, puhtaaseen energiaan ja kantaverkkoon sekä parempaan saavutettavuuteen

2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen + ulkoinen) parantaminen (1/2)

Itäisen Suomen ohjelman Fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus osioon vaikuttaminen ja maakunnan saavutettavuutta tukevien toimenpiteiden esittäminen ohjelmaan. Vaikuttaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan yhdessä Itä-Suomen maakuntien kanssa.

Saavutettavuuden osalta edunvalvontaa on jatkettu Itäisen Suomen yhdessä linjaamien kärkein ja maakunnallisten hankkeiden osalta.

Digitaalisen saavutettavuuden osalta edunvalvonta on liittynyt erityisesti riittävän nopeiden datanopeuksien turvaamisesta koko maakunnassa ja valmisteltu yhdessä kuntien ja sidosryhmien kanssa muutosesitystä lakiin sähköisen viestinnän palveluista.

2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen + ulkoinen) parantaminen (2/3)

Annetut kannanotot ja lausunnot

- ❖ Lausunto valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnoksesta ja ympäristöselostuksesta (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi) (MKH 17.2.)
- ❖ Itä-Suomen maakuntien yhteinen lausunto valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksesta vuosille 2026–2037
- ❖ Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle rautatieliikenteen toimivaltaisista viranomaisista koskevaksi lainsäädännöksi
- ❖ Itä- ja Pohjois-Suomen kasvu ei toteudu ilman lentoliikennettä (17.1.2025)
- ❖ Kunnat esittävät Joensuun ja Pieksämäen välisen radan sähköistämistä
- ❖ Kannanotto yksityisteiden lauttapaikojen valtionavustuksista

Valmistelussa olevat esitykset

- ❖ Muutosesitys lakiin sähköisen viestinnän palveluista (esitelty ministeri Ranteelle)

Tapaamiset

- ❖ Ministeri Lulu Ranne
- ❖ Yhteistyötapaaminen Traficomien kanssa 24.10.2025 (Laki digitaalisten palvelujen järjestämisestä, yleispalveluvelvoite)
- ❖ Väyläviraston pääjohtajan tapaaminen 25.9.2025

2. Maakunnan saavutettavuuden (sisäinen + ulkoinen) parantaminen (3/3)

Edunvalvontaa ja kaavoitusta varten laaditut selvitykset, joissa maakuntaliitto mukana

- ❖ Pieksämäki -Savonlinna - Parikkala – raideliikenneselvitys
- ❖ Joensuu-Varkaus-Pieksämäki -radan kehityspolut -selvitys
- ❖ Mäntyharjun kanavan ajantasaisuus- ja kustannustarkastelu

Saavutettavuutta parantavat väyläverkon kehittämishankkeet:

Valmistuneet / Valmistumassa oleva hankkeet

- ❖ VT 5 Hietanen-Hurus (Mikkeli-Hirvensalmi)

Käynnistyvät hankkeet

- ❖ Savon radan nopeuttaminen ja kapasiteetin lisääminen. Suunnittelu käynnissä, valtiontalousarviossa esitetty 42 M€ toimenpiteiden toteutukseen
- ❖ Karjalan radan kehittäminen, valtion talousarviossa esitetty toteutukseen 90 M€
- ❖ VT 5 Leppävirta-Kuopio, valtion talousarviossa esitetty toteutukseen 180 M€
- ❖ VT 23 Karvion kohta, valtion talousarviossa esitetty toteutukseen 14 M€

2014-2020 rahoituskauden vaikuttavuusanalyysi

Nykyisen 2021-2027 rahoituskauden rahoituksen tilanne

- **OECD:n pohjoisia alueita koskeva laaja-alainen evidence generation**
- **Itä-Pohjois-Suomen vaikuttavuusraportti 2014-2020 rahoituksesta**
- **Tämänhetkisen ohjelmakauden muutos, yhteensä 21,5 sen seuraukset**
- **Uudelleenallokoituna AKKE 12 miljoonaa (vanha CBC-rahoituksen)**

3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella (1 / 2)

- Tulevan EU-ohjelmakauden 2028-2034 valmistelu on erityisen ajankohtainen teema Etelä-Savon sekä laajemmin koko Itä- ja Pohjois-Suomen edunvalvonnassa.
- Keskeisenä maakuntien yhteisenä tavoitteena on valmistaa, että Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema (NSPA) on mukana myös tulevan EU-ohjelmakauden rahoituskriteereissä.
- Komission julkaistua kesällä 2025 esityksensä Euroopan unionin monivuotisesta rahoituskehyksestä (MFF 2028–2034) käynnistyi monivuotisen rahoituskehyn (MFF 2028–2034) valmistelu myös Suomessa ja pian päätetään, millä edellytyksillä Itä- ja Pohjois-Suomi saa tulevilla ohjelmakaudella rahoitusta kasvun, kehityksen ja elinvoimaisuuden tukemiseen. Edunvalvonnassa korostuu näin ollen Suomen MFF-kantoihin vaikuttaminen.
- Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on myös rakennerahastotehtävien säilyminen maakuntatasolla siten, että maakuntaliitoilla ja Elinvoimakeskuksilla säilyy nykyisenkaltainen roolitus välittävänä toimieliminä uudistuvassa koheesiopolitiikassa. Eurooppalaisessa kontekstissa kunnat ja maakunnat ovat keskeinen toimija aluekehityksessä ja maakuntaliitto on näiden lakisääteinen yhteenliittymä.
- Maakuntien rooli oman alueensa edunvalvojana ja aluekehittäjänä kasvaa mitä suurempia suuralueita valtionhallinto perustaa ja sitä kautta maakuntaliittojen tehtävä demokraattisesti valittuina paikallisorganisaatioina korostuu. Suomen näkökulmasta Region -tasoisia eli maakuntahallinnon tasolla olevia organisaatioita ovat jatkossa maakuntaliitot ja hyvinvointialueet.
- Päätökset tulevan ohjelmakauden tehtävistä tehdään poliittisesti kansallisella tasolla. Koheesiorahoituksen ennakoidaan pienentyvän n.12-14 %.
- Rakennerahastotehtävien osalta muutosta toimivallassa tai tehtävissä ei tapahdu ainakaan vielä tämän ohjelmakauden toimeenpanossa 2026-2027 ja 2028 (extravuosi).
- Itä- ja Pohjois-Suomen edunvalvonnan yhteisenä tavoitteena on myös, että tulevan ohjelmakauden EU-rahoituksen perusteissa huomioidaan nykyisten kriteerien lisäksi myös huoltovarmuus ja turvallisuus.
- 19.9.2025: Suomen virallinen kanta Komission tiedonantoon sekä ehdotuksiin vuosia 2028-2034 koskevaan EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi: <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2025-AK-37206.pdf>

3. EU-aluekehitysvarojen turvaaminen seuraavalla EU-ohjelmakaudella (2 / 2)

Kannanotot, lausunnot ym. edunvalvonnan toimenpiteitä:

- Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kannanotto: [Aluelähtöisen kehittämisen periaate turvattava EU:n monivuotisessa rahoitusmallissa \(19.12.2024\)](#)
- Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokouksen [tahdonilmaisu: Itä- ja Pohjois-Suomi tavoittelee laajempaa vaikuttavuutta EU-tasolla \(17.1.2025\)](#)
- [Lausunto selontekoluonnoksesta aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan kokonaisuudesta ja lainsäädännöstä \(MKH 19.5.2025\)](#)
- Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kannanotto 21.5.2025: [Koheesio politiikan tulee vahvistaa paikallista yrittäjyyttä ja osaamista](#)
- Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntajohtajien kirje I-P alueen kansanedustajille ohjelmakauden 2028-2034 valmistelusta (1.9.2025)
- [Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto](#) Komission kuulemiseen itäisiä raja-alueita koskevaa aloitetta varten (18.9.2025) (The Regional Council of South Savo appreciates and has high expectations on the EC initiative on Pact for the Eastern Border Regions)
- IP-alueen yhteinen edunajamismateriaali "Itä- ja Pohjois-Suomi yhdessä kohti kestävä Eurooppaa" (suomi+eng) 3/2025 Linkki julkaisuun, Europarlamentaarikko Elsi Kataisen vierailu Mikkelissä 21.2, Osallistuminen AKKE-hankkeeseen "Itä- ja Pohjois-Suomen alueellinen valmistelu 2028+" (MKH 18.8.)
- IP-alueen maakuntajohtajien vaikuttamismatka Brysseliin 10/2025, (mm.MEP Elsi Katainen, komission puolustusteollisuuden pääosaston pääjohtaja Timo Pesosen, aluekehityspääosaston Suomen-tiimi sekä Suomen EU-edustuston maatalous- ja rahoituskehysten asioita seuraava Janne Uusivirtaa. Tapaamisissa käsiteltiin monivuotisen rahoituskehysten esitystä, alue- ja rakennepolitiikan tulevaisuutta, EU:n puolustusyhteistyön kehitystä sekä itärajalla korostuvia turvallisuus- ja huoltovarmuuskysymyksiä IP-alueen näkökulmasta.
- ITÄ- JA PÖHJOIS-SUOMEN MAAKUNTIEN KANTA EU-KOMISSIÖN EAKR-ASETUKSEEN JA SIITÄ LAADITTAVAAN U-KIRJELMÄÄN (15.10.2025)
- Etelä-Savon maakuntaliiton palaute komission kuulemiseen MMF suunnitelmasta (28.10.2025)
- MAAKUNTIEN LIITTOJEN TAVOITTEET KOMISSIÖN TIEDOKSIANTOON JA EHDOTUKSEEN EU:N MONIVUOTISEKSI RAHOITUSKEHYKSEKSI VUOSILLE 2028–2034 (7.11.2025)
- Liiton asiantuntijalausunto Suurelle valiokunnalle koskien Komission tiedonanta sekä ehdotuksia vuosia 2028–2034 koskevasta EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä. (19.11.2025 mennessä)

4. Metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla (1/2)

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteisenä tavoitteena metsäpolitiikassa on Itä- ja Pohjois-Suomen metsiin liittyvää osaamista tulee jatkossakin voida hyödyntää osallistumalla aktiivisesti ja ennakoivasti EU:n metsiä koskevaan päätöksentekoon ja, että lainsäädäntöehdotusten valmistelussa varmistetaan IP-alueen metsämaiden erityispiirteet ja metsäsektorin aluetaloudellinen merkityksen huomiointi.

IP- alueet korostavat, että metsien monikäyttöisyys on keskeistä ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Bio- ja kiertotalouden ratkaisut sekä metsäteollisuuden tuotteiden jalostusasteen nostaminen ovat oleellinen osa metsäsektorin kestävyiden ja kilpailukyvn vahvistamisessa.

Vuoden 2025 aikana metsäpolitiikan osalta on jatkettu aktiivisesti EU:n metsiin liittyvän päätöksenteon seuranta mm. metsäryhmän kokouksiin osallistumalla. Odotettavissa on, että metsäteema korostuu lähitulevaisuudessa EU-politiikassa ja esimerkiksi puun poltto ja metsäkato ovat teemoja, joissa tehdään lähiaikoina myös Etelä-Savon metisien käyttöön liittyviä päätöksiä.

4. Metsäpoliittisen päätösvallan säilyminen alueilla (2/2)

Kannanotot, lausunnot ym. edunvalvonnan toimenpiteitä

NSPA Metsäkatoasetus-lausunto:

Position paper on the EU Deforestation Regulation NSPA Steering Committee 11 September 2025: The Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) views on the EU's Deforestation Regulation:

Euroopan koilliset maakunnat antoivat näkökulmansa EU:n metsäkatoasetukseen

Ryhmä antoi edunvalvonnallisen lausunnon komissiolle EU:n metsäkatoasetuksesta, jonka oli määrä tulla lykkäyksen jälkeen voimaan ensi vuodenvaihteessa. Metsäkatoasetuksen tavoitteena on vähentää eurooppalaisen kulutuksen aiheuttamaa metsäkatoa ja metsien laadun heikkenemistä. Suurimmat huolet ovat EU:n ulkopuolella, esimerkiksi sademetsien hakkuissa; metsäkatoasetuksen soveltamisalaan kuuluvia hyödykkeitä ovat nautaeläimet, kaakao, kahvi, öljypalmu, kumi, soija ja puu. Erityisesti puun tuottamiseen ja nautakarjaan liittyvällä sääntelyllä on kuitenkin merkitystä meille, sillä metsäkatoa tapahtuu edelleen Etelä-Savossa. Suomen NSPA-maakunnista metsämaan muuttumista muuhun maankäyttöön tapahtuu juuri Etelä-Savossa. Suomessa maankäyttöluokan muutoksen syynä eivät ole kestävämmät metsänhoitotavat, vaan rakentaminen yli puolessa ja nautatalous kolmasosassa hehtaareista.

Kannanotossaan maakunnat totesivat, että metsäkatoasetuksen päämäärät ovat kannatettavia, mutta säädöksessä pitäisi huomioida pohjoisen olosuhteet. Tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa pitäisi varoa aiheuttamasta harmia paikallisille elinkeinoille ja lisäraportoinnin vaatimus olisi kohtuuton pienille yksityisille metsänomistajille. Metsien muuttaminen laidun- ja peltomaaksi sekä karjatalousrakentamiselle tulisi sallia luokittelultaan vähäisen metsäkatoriskin maissa. Kannanotossa todettiin myös, että metsien sertifiointiin tulisi olla riittävä tae kestävydestä - tämä olisi myös linjassa komission sitoutumisen kanssa tukea Euroopan kilpailukykyä vähentämällä yritysten hallinnollisia rasitteita. Biopohjaiset elinkeinot auttavat irtautumaan fossiilitaloudesta ja näiden kilpailukykyä pitää varmistaa. Lisäksi todettiin, että asetuksen seurannan järjestelmä jättää liikaa tulkintamahdollisuuksia.

Lausunto Etelä-Savon alueellisesta metsäohjelmasta 2026–2030 viimeistään 15.10. mennessä

Biotalouslausunto

5. Matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen (1/2)

Matkailun osalta maakuntaliiton edunajamistyö on kytkeytynyt erityisesti Itäisen Suomen ohjelman yhtenä kärkiteemana olevan kestävän matkailun kasvuohjelman konkreettisen toteutuksen ja sen edellyttämän valtion rahoituksen varmistamiseen. Keväällä 2025 valtioneuvosto kohdistikin noin 3 miljoonan euron määrärahan Itäisen Suomen kestävän kasvuohjelman toteuttamiseen. Kasvuohjelman rahoittaa Etelä-Savon maakuntaliitto Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) -määrärahasta ja ohjelma-aika jatkuu kevääseen 2028 saakka. Hankkeen toteuttaa Visit Finland tiiviissä yhteistyössä itäisen Suomen maakuntien matkailun alueorganisaatioiden kanssa.

Vaikka 3 miljoonan euron lisäresurssi matkailuun on erittäin tarpeellinen, on se vain 10 % siitä 30 miljoonan euron kasvupaketista, jota itäisen Suomen maakunnat ohjelmaan esittivät poikkeuksellisen tilanteen korjaamiseksi. Edunvalvonnassa onkin kasvuohjelman käynnistyttyä pyritty aktiivisesti vaikuttamaan lisäpanostusten saamiseen Itäisen Suomen maakunnille jaettavan vastinrahoituksen muodossa, jotta Visit Finlandin hankkeen vaikuttavuus alueilla toteutuisi täysimääräisesti.

Valtioneuvosto edellyttää, että Itäiseen Suomeen laaditaan matkailustrategia. Prosessia ei ole vielä käynnistetty. Visit Finland on teettänyt selvityksen Itäisen Suomen kansainvälisen matkailun kehittämisestä.

5. Matkailuun suunnattavien panostusten kasvattaminen (2/2)

Kannanotot, lausunnot ym. edunvalvonnan toimenpiteitä:

-Etelä-Savon maakuntaliiton edustukset matkailun kannalta tärkeissä verkostoissa ym.:

- Kansallisessa matkailufoorumissa (TEM) elinkeinopäällikkö maakuntien liittojen varsinainen edustajajäsen 2025-26

16.5.25 esitetty ministeri Rydmanin johtamalle kokoukselle koostepuheenvuoro hallitusohjelman ja puoliväliriihen kirjauksista itäisen ja pohjoisen ohjelmien toteuttamisen kannalta maakuntien näkymistä (mm. maakuntalennot, erityistalousalueet, yritysten kannattavuuden haasteet, VF-hankkeen vastinrahoituksen ohjaaminen)

Suomen matkailustrategian kommentointi ja toimeenpanon seuranta maakuntien näkökulmasta, 24.10. Kokouksessa teemana saavutettavuus (ministeri Puisto)

- Jäsenyys Visit Finlandin sparrausryhmässä, joka valmisti Itäisen Suomen matkailun yhteistyöselvitystä
- Pro Lakeland II-hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajuus, viisi maakuntaa
- Lake Saimaa ry jäsenyys

6. Osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen (1/2)

Osaamiseen ja TKI-toimintaan liittyvää edunvalvontaa ovat suunnanneet erityisesti maakunnallisessa TKI-tiekartassa asetetut tavoitteet TKI-osuuden nostamiseksi sekä alkuvuodesta 2025 valmistuneessa Etelä-Savon kansainvälistymissuunnitelmassa määritellyt painopisteet ja tavoitteet maakunnan kansainvälistymistoiminnan kehittämiseksi. (MKH 27.1.2025).

TKI-tiekartan osalta on vuoden 2025 aikana tehty aktiivisesti maakuntaliiton koordinoimaa jalkautustyötä niin TKI-ydinryhmän kuin laajemman TKI- pyöreän pöydän osalta. Etelä-Savossa laadittiin loppuvuodesta 2024 myös erillinen kansainvälistymissuunnitelma vuoteen 2030 määrittelemään yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet yritystoiminnan kansainvälistymisen edistämiseksi valituilla painopistealueilla. Kansainvälistymissuunnitelmalle on valittu kolme painopistealuetta, joista jokaiselle on asetettu tarkemmat tavoitteet vuoteen 2030. Lisäksi jokaiselle painopistealueelle on määritely esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä, joita on tarkoitus täsmentää vuosittain osana kansainvälistymissuunnitelman toimeenpanoa. Painostealueet ovat:

1. Kansainväliset yhteistyöverkostot
2. Kansainvälisen rahoituksen hyödyntäminen
3. Kansainvälisten osaajien veto- ja pitovoima

Maakunnan oppilaitosten toiminnan turvaaminen on keskeinen edunvalvonnan tavoite Etelä-Savossa. Viimeisen vuoden aikana maakuntaliitto on ollut mukana mm. Mikkelin yliopistokeskusta koskevassa edunvalvontatyössä yhteistyössä mikkeliäisten toimijoiden kanssa maakunnassa olevan korkeakoulutuksen – ja korkeakoulutoimintojen turvaamiseksi.

Osaaminen huomioitu maakunnallisessa elinvoimalupauksessa. Loppuvuodesta 2024 laaditun lupauksen osapuolina ovat Etelä-Savon maakuntaliitto, Etelä-Savon ELY-keskus, Etelä-Savon Yrittäjät ja muut elinvoimaan keskeisesti vaikuttavat sidosryhmät. Osapuolten tavoitteena on yhdessä vahvistaa Etelä-Savon alueen vetovoimaa, tunnettuutta, elinvoimaa ja kilpailukykyä, yhteinen sitoutuminen ja toiminta eri sidosryhmien välillä sekä edistää maakunnan yritysten, yhteisöjen ja asukkaiden vastuullisuutta, hyvinvointia ja menestystä.

6. Osaamisen ja TKI-toiminnan vahvistaminen (2/2)

Kannanotot, lausunnot ym. edunvalvonnan toimenpiteitä:

- Vetoomus Aalto-yliopiston Mikkelin kandidaattiohjelman säilyttämiseksi (23.5.2025 Kinnunen, Utunen, Häkkänen)
- Lausunto: Kansalliset TKI-politiikan ja -toiminnan strategiset valinnat - National strategic choices for RDI policy and activities (3/2025)
- Maakuntajohtajien yhteinen lausunto: Hallituksen lakiesitys syrjii ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita kansainvälisiä osaajia – muutos on välttämätön (3/2025)
- Vastaus Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen (9/2025) pienet lukiot ja toisen asteen lukukausimaksut EU- ja ETA –maiden ulkopuolisille opiskelijoille.
- Elsi Kataisen vierailu Mikkelissä, tapaamisen aiheina mm. tulevan ohjelmakauden rahoitus sekä suoran EU-rahoituksen tarjoamat mahdollisuudet itäsuomalaisille yrityksille ja toimijoille

7. Energiapolitiikkaan vaikuttaminen (1/2)

- Energiapolitiikkaan vaikuttamisen osalta on edunvalvonta liittynyt Itäisen Suomen ohjelman toimenpide-esitysten mukaisiin teemoihin (Puhdas energia ja digivihreä kasvu) ja erityisesti tarpeeseen saada ohjelman mukaisten vihreiden investointien toteuttamiseen valtion osoittamaa rahoitusta (yht. 75 milj.e).
- [Etelä-Savon maakunnallinen energias strategia](#) valmistui laajassa maakuntaliiton koordinoimassa yhteistyössä vuoden 2025 alussa ja siinä kuvataan maakunnan strategiset energiaa koskevat tavoitteet ja päämäärät sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Energias strategia edistää valtakunnallisia energiatavoitteita ja jalkauttaa niitä maakunnan erityispiirteet huomioiden paikallisten toimenpiteiden kautta. Lähtökohtina strategiatyölle ovat sähköistyminen ja ilmastopolitiikka, jotka ovat muuttamassa energiapolitiikkaa siten, että fossiiliset polttoaineet korvataan päästöttömillä uusiutuvilla energialähteillä. Strategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on edunvalvonnan aktiivinen edistäminen erityisesti vedyn, sähköinfrastruktuurin ja siirtoverkkojen kehittämisessä Itä-Suomessa varmistaakseen luotettavan ja tehokkaan sähkönjakelun kasvavan energiantuotannon ja kulutuksen tarpeisiin.
- Vuoden 2025 aikana toteutetussa maakuntaohjelman 2026-2029 valmistelussa on huomioitu erityisesti energiainvestointien merkitys

7. Energiapolitiikkaan vaikuttaminen (2/2)

Kannanotot, lausunnot ym.edunvalvonnan toimenpiteitä:

- Etelä-Savon energias strategia vuoteen 2035 (MKH 17.2)

- Visiona on, että Etelä-Savo on vuonna 2035 uusiutuvan energian edelläkävijä ja tulevaisuuden houkutteleva investointikohde.
- Etelä-Savon energias strategian ohjausryhmä asetti energias strategialle seuraavat tavoitteet vuoteen 2035 mennessä:
- Etelä-Savo kasvattaa puhtaan ja päästöttömän energian tuotantoa ja saavuttaa hiilineutraaliuden 2035.
- Etelä-Savo pyrkii luomaan kilpailukykyisen toimintaympäristön, joka houkuttelee puoleensa sekä kotimaisia että kansainvälisiä investointeja, edistäen alueen talouskasvua ja hiilineutraaliuteen tähtääviä ratkaisuja.
- Etelä-Savo pyrkii aktiivisesti vahvistamaan **edunvalvontaansa** vedyn, sähköinfrastruktuurin ja siirtoverkkojen kehittämisessä Itä-Suomessa varmistaakseen luotettavan ja tehokkaan sähkönjakelun kasvavan energiantuotannon ja kulutuksen tarpeisiin.
- Etelä-Savo pyrkii edistämään uutta liiketoimintaa vihreän siirtymän alalla ja teollisuuden jatkojalostuksessa.
- Etelä-Savo pyrkii tukemaan teknologisen osaamisen kehittämistä ja varmistamaan energia-alan koulutuksen säilymisen alueella.
- Etelä-Savo hyödyntää vahvoja yhteistyöverkostoja energia-alan vetovoiman vahvistamiseksi.
- Etelä-Savo pyrkii lisäämään kansalaisten ymmärrystä energiaomavaraisuudesta ja huoltovarmuudesta tarjoamalla faktapohjaista tietoa uusiutuvien energiainvestointien merkityksestä.
- Etelä-Savo vahvistaa energiatuotannon kyberturvallisuutta ja huoltovarmuutta.

- Vaihtoehtoinen käyttövoima Etelä-Savossa -selvitys (MKH17.2.)

- Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä HE 42/2025 eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta (MKH 16.6)
- Etelä-Savon maakuntaliiton lausunto itäisen Suomen tuulivoimarakentamisesta (MKH 16.12.2024)
- Lausunto Kansallisesta mineraalistrategiasta (26.11.2024)

8. Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Valtiosuusjärjestelmän uudistamisen edunvalvontateemassa on jatkettu tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. Loppuvuodesta on valmisteltu yhteistyössä kuntien ja Eloisan kanssa yhteistä kannanottoa, jossa otetaan kantaa mm. sote-uudistukseen liittyviin negatiivisiin tasauseriin, peruspalveluiden ikäryhmäjakoihin ja ikäryhmäkohtaisiin hintoihin sekä peräänkuulutetaan vähenevän väestön ja vapaa-ajan asukkaiden määrän huomioimista valtionosuuksissa. Yhteinen tahto on, että valtionosuuslisäys kattaa täysimääräisesti kunnille siirtyvät kustannukset. Valtionosuusuudistuksessa tulee ymmärtää kuntien muuttunut rooli ja kuntien elinvoimatehtävä mukaan luettuna esimerkiksi kaavoitus, infrastruktuurin ylläpito ja kehittäminen sekä elinkeinopalvelut.

Saaristolaki on työn alla siten, että lakityöryhmän valmistelu päättyy vuoden 2025 loppuun. Valtionosuusesitys liittyen saaristolisiin tulee osaksi VOS-uudistusta.

Yhdysalus-asiaan (koskee Hirvensalmi ja Savonlinna) liittyvä kannanotto

9. Hyvinvointialueiden tulevaisuus

- Maakuntaliitto ja hyvinvointialue ovat sopineet edunvalvonnan tiivistämisestä , jonka pohjalta valmistui vuoden 2025 alussa kumppanuusstrategia. Strategian tavoitteena on parantaa maakunnan eri toimijoiden (maakuntaliitto, Eloisa, kunnat, elinkeinoelämän järjestöt) yhteistyötä ja yhdessä tekemistä sekä edunvalvontaa. Kumppanuusstrategia hyväksyttiin hyvinvointialueen aluevaltuustossa joulukuussa 2024.
- Etelä-Savon maakuntahallitus: Kytkenä hyvinvointialue- ja maakuntajaon välillä tulee purkaa:
 - Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat) 17.6.2025
<https://etelasavod10.oncloudos.com/kokous/2024178-8-10538.PDF>

Etelä-Savo tarvitsee yhteistä laaja-alaista edunvalvontaa

Etelä-Savo tarvitsee yhteistä edunvalvontaa ja vaikuttamista:

- valtion rahoitus on tasolla, jolla pystytään turvaamaan laadukkaat palvelut
- saavutettavuuden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi
- elinvoiman kasvattamiseksi ja laaja-alaisen osaavan työvoiman veto- ja pitovoiman parantamiseksi, huoltosuhteen parantamiseksi ja koulutusmahdollisuuksien säilyttämiseksi Etelä-Savossa
- turvallisuuden ylläpitämiseksi
- hyvinvoinnin ja asukkaiden toimintakyvyn ja osallisuuden edistämiseksi ja hyvinvointierojen kaventamiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi

- ✓ Valtionrahoitus Etelä-Savon hyvinvointialueelle ja kunnille on nykymuodossaan epäedullinen
- ✓ Etelä-Savon tulee näyttäytyä yhtenäisenä ja houkuttelevana työssäkäyntialueena
- ✓ Kumppanuusstrategia ohjaa yhteistyötä sekä lakisääteisten veloitteiden toteuttamiseksi että alueen yhteisten tavoitteiden edistämiseksi

10. Muita edunvalvonnan aiheita

- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Aloite Etelä-Savo monipaikkaisuuden pilottihankeesta luovutettiin ministeri Rydmanille (18.12.2024)
- Suunnitelmana jatkaa monipaikkaisuuden edistämistä konkreettisen esityksen/hankkeen muodossa (Sakari Puiston tapaaminen)
- Etelä-Savon kuntien edunvalvonnan kärkien päivittäminen (kevät 2025)

Etelä-Savon kuntien edunvalvontatavoitteita Yhdistävät teemat vuosille 2025–2026

Maakunnan
saavutettavuuden
parantaminen

Osaaminen ja
koulutus

Elinkeinoelämä ja TKI

Kuntien aseman ja
riittävän rahoituksen
varmistaminen

Hyvinvointialueen
rahoituksen ja
palveluiden
turvaaminen

Muut ja
kuntakohtaiset
edunvalvonnan
kohteet

- Vesihuoltosuunnitelma
- Kaakkois-Suomen vaalipiirin kansanedustajat ja maakuntaliitot (Tapaaminen 4.6.2025)

Loppuvuodesta 2025:

Valmistautuminen Itä-Suomen neuvottelukunnan ja rakennerahasto-ohjelma-alueen puheenjohtajuuksiin sekä vaalipiirin maakuntien puheenjohtajuus
Hallitusohjelmavaikuttamisen maakunnallisten kärkien valmistelu

Lausuntoja eri aihealueittain 2025

Lausuntoja:

- [Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, ympäristönsuojelulain ja vesilain muuttamisesta \(MKH 16.12.2024\)](#)
- [Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle HE 41/2025 laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi \(MKH 16.6.2025\)](#)
- [Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston kulttuuripoliittiseksi selonteoksi](#) (MKH 18.11.2024)
- [Lausunto ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta \(MKH 18.8.2025\)](#)
- [Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi](#) (MKH 16.6.2025)
- [Lausunto hallituksen esityksestä rakentamislain muuttamiseksi](#) (MKH 19.5.2025)
- [Kuntaliiton ja 16 maakunnan liiton yhteinen kannanotto hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi](#) (MKH 17.2.2025)
- [Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi](#) (MKH 17.02.2025)
- [Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle](#) (MKH 15.9.2025)
- Lausunto Ylen strategiaan (toukokuu 2025)
- Pohjavesilausunto (Eira)
- kannanotto YhES (Järjestöjen valtionavustusjärjestelmän lisäleikkaukset) MKH 13.10.2025
- Lausunto [Kansallisesta ruokastrategiasta 2040](#) (20.10 mennessä)
- Lausunto Komissiolle [julkiseen kuulemiseen](#) kohtuuhintaisen asumisen suunnitelmasta 17.10. mennessä
- Lausunto HE liikuntalain 7 §:n kumoamisesta, DL 6.11.2025
- suora vetoamus valtioneuvostolle aluekehitysrahojen käytöstä omilla alueilla ohjelmamuutoksen seurauksena, kuusi maakuntaa